

**ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПЕТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ
ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА**

Назив предмета: МУЗИЧКА КУЛТУРА

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: пети

Годишњи фонд часова: 72

Недељни фонд часова: 2

Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.

р.бр.	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	ФИНД ЧАСОВА			
		обрада	утврђ.	остало	свега
1.	ЧОВЕК И МУЗИКА	2	2	/	4
2.	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	4	2	/	6
3.	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	16	5	/	21
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	33	7	/	40
5.	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (тема се реализује у оквиру сваког часа)	0	1	/	1
	укупно	56	16	/	72

Кључни појмови: праисторија, ритуал, елементи музичког тока, удараљке, темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената, песма, нотни текст, свирање, стварање

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИ ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ol style="list-style-type: none"> 1. наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; 2. објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; 3. искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; 4. реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; 5. идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и слично); 6. илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); 7. идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; 8. вербализује свој доживљај музике; 9. користи могућности ИКТ-а за слушање музике. 	<p>1. ЧОВЕК И МУЗИКА (4)</p>	<p>Човек у праисторији ; Улога музике у првобитном друштву; Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања); Магијска моћ музике; Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес; Покрет: порекло плеса; Слушање/дживљај ритма телом; Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине. Човек Антике; Божанска природа музике: -митолошка свест античког човека; музички атрибути богова; музика и држава. Музика у храму и музика на двору Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама; Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим; Појава првих нотација, пентатоника</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<ul style="list-style-type: none"> - користити мултимедијалне садржаје - упућивати ученика на проналажње додатних извора знања ради израде реферата и кратких излагања - бирати одабране композиције које трајањем и садржајем одговарају узрасту - наставу реализовати тако да ученици долазе до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - примена индивидуализоване наставе - примена демонстративне, дијалогичке и текстуалне методе

Историја, географија, српски језик и књижевност, ликовна култура, физичко и здравствено васпитање, информатика и рачунарство.

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА

АКТИВНОСТ УЧЕНИКА

Наставник уводи ученике у тему, објашњава улогу музике у друштву, приказује аудио-видео примере, поставља питања и подстиче дискусију, организује слушање и анализу музике, усмерава групни рад и користи ИКТ у настави.

Ученици слушају и посматрају музичке примере, учествују у разговору, износе своје мишљење, повезују музику са друштвом и историјом, учествују у ритмичким и групним активностима, вербализују доживљај музике и користе ИКТ.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> . класификује инструменте по начину настанка звука; . опише основне карактеристике ударалјке; . препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; . користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација); 	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ (6)	<p>Најстарији инструменти: тело, ударалјке, дувачки, жичани;</p> <p>Ударалјке – настанак, првобитни облик и развој;</p> <p>Ритмичке ударалјке као најједноставнија група инструмената;</p> <p>Мелодијске ударалјке;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>- долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање)</p> <p>- народне инструменте повезати са народном песмом одређеног краја</p> <p>- информације о инструментима треба да буду сведене на начин добијања тона и техничке могућности и примену</p> <p>- повезивање избора инструмента и догађаја, тј. када се и на који начин музика изводила</p>

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

историја (развој музичких инструмената кроз различите историјске епохе),
географија (инструменти и музичка традиција различитих народа и континената),
српски језик и књижевност (описивање инструмената и догађаја у којима се музика користи),
ликовна култура (визуелни изглед и израда инструмената, уметнички приказ музике)

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
Води и усмерава наставни процес, демонстрира звучне примере различитих музичких инструмената, објашњава њихове основне карактеристике и начин настанка звука, подстиче ученике на запажање и поређење, као и да организује рад са ИКТ алатима и апликацијама за препознавање инструмената	Активно слушају музичке примере, препознају и класификују инструменте по начину настанка звука, описују основне карактеристике ударалки, учествују у разговору и дискусији, као и да користе ИКТ алате за самостално истраживање и увежбавање препознавања музичких инструмената.

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА / ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН ПОСТУПИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<ul style="list-style-type: none"> . изражава се покретима за време слушања музике; . -вербализује свој доживљај музике; . -идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; . -анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; . -илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); . -критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; . -понаша се у складу са правилима музичког бонтона; . -користи могућности ИКТ-а за слушање музике 	<p>СЛУШАЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p> <p>(21)</p>	<p>Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената;</p> <p>Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција домаћих и страних композитора;</p> <p>Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа;</p> <p>Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика, расположења, као и музичких прича</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<ul style="list-style-type: none"> -користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - примена различитих метода и облика рада -долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - начин извођења прилагодити датом историјсоми контексту - примена ИКТ технологије

МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

<p>Српски језик и књижевност (вербално изражавање доживљаја музике и описивање утисака)</p> <p>ликовна култура (изражавање музичког доживљаја кроз цртеж, боју и покрет),</p> <p>физичко и здравствено васпитање (покрети тела у складу са ритмом и музиком, развој координације),</p> <p>грађанско васпитање (музички бонтон, понашање приликом слушања музике и у заједничком простору),</p>
--

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА		АКТИВНОСТ УЧЕНИКА		
Организује и усмерава процес слушања музике, бира одговарајуће музичке примере, подстиче ученике на покретно, вербално и емоционално изражавање доживљаја, објашњава елементе музичке изражајности и повезује их са телесним и емоционалним реакцијама, као и да упућује ученике на правилно понашање током слушања музике и коришћење ИКТ алата.		Активно слушају музичке композиције, изражавају свој доживљај покретом и вербално, препознају и анализирају елементе музичке изражајности као што су темпо, динамика и тонска боја, упоређују различите извођачке саставе, уочавају улогу музике у различитим приликама и културама, понашају се у складу са правилима музичког бонтона и користе ИКТ за слушање и истраживање музичких садржаја.		
ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИН И ПОСТУПИЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

<p>пева и свира самостално и у групи; -примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); -кроз свирање и покрет развија сопствену координацију и моторику; -користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; -искаже своја осећања у току извођења музике; -примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; -учествује у школским приредбама и манифестацијама; 23. -користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...)</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (40)</p>	<p>- Певање по слуху самостално и у групи; Певање песама из нотног текста солмизацијом; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем; Певање песама у комбинацији са покретом</p> <p>Свирање песама и лакших инструменталних дела по слуху на Орфовим инструментима и/или на другим инструментима; Свирање дечјих, народних и уметничких композиција из нотног текста; Извођење дечјих, народних и уметничких игара; Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација на инструментима или покретом</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенција за целоживотно учење 2. Комуникација 3. Рад с подацима и информацијама 4. Дигитална компетенција 5. Решавање проблема 6. Сарадња 7. Одговорно учешће у демократском друштву 8. Одговоран однос према здрављу 9. Одговоран однос према околини 10. Естетичка компетенција 11. Предузимљивост и оријентација ка предузетништву 	<p>-користити мултимедијалне садржаје; -бирати пригодне примере прилагођене узрасту и интересовању ученика - примена различитих метода и облика рада -долазак до информација о инструменту путем непосредног искуства (слушање и опажање) - начин извођења прилагодити датом историјсоми контексту - примена ИКТ технологије</p>
---	------------------------------------	---	--	---

	Служисенекимитехникамаисредствималиковно-визуелног изражавања. Препознаје неке ликовне садржајеиматеријале.Узпомоћиподстицајизноси утисак о свом раду и раду друге деце.	* радупару (посматрањенаставника,излагање парова, процена осталих ученика) * вођењеевиденцијеоучешћуученика на такмичењима и конкурсима	(свичлановису укључени, сви имају задато забележеноу свескама...) -Квалитативнои квантитативно процењивање резултата(пано, табела...)	
--	--	--	--	--

ИСХОДИ	НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАС Т	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ	НАЧИНИПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>-користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;</p> <p>-изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина;</p> <p>-комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>-учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>-користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво</p>	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (1)</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука;</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе;</p> <p>Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива;</p> <p>Импровизација мелодије на задани текст;</p> <p>Импровизација дијалога на Орфовим и другим инструментима;</p> <p>Израда једноставних музичких инструмената;</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација</p>	<p>1.Компетенција за целоживотно учење</p> <p>2.Комуникација</p> <p>3.Рад с подацима и информацијама</p> <p>4.Дигитална компетенција</p> <p>5.Решавање проблема</p> <p>6.Сарадња</p> <p>7.Одговорно учешће у демократском друштву</p> <p>8.Одговоран однос према здрављу</p> <p>9.Одговоран однос према околини</p> <p>10.Естетичка компетенција</p> <p>11. Предузимљивост и оријентација ка</p>	<p>-избор најпечатљивијих музичких примера</p> <p>-примена ИКТ; упућивање ученика на коришћење интернета, е-уџбеника...</p> <p>- ученици планиране стваралачке задатке реализују по слуху уз запис</p> <p>-постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације;</p> <p>-одабир информација које су у служби</p>

			предузетништву	разумевања света музике
--	--	--	----------------	----------------------------

МЕЂУПРЕДМЕТНОПОВЕЗИВАЊЕ

Српски језик и књижевност (креативно изражавање и стварање кратких музичко-текстуалних целина), физичко и здравствено васпитање (покрет и изражавање ритма телом), ликовна култура (креативно стварање и изражавање идеја), информатика и рачунарство (ИКТ алати за музичко стваралаштво),

АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ

АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА	АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
Подстиче ученике на музичко стварање, организује импровизације и групни рад, усмерава коришћење музичких образаца и ИКТ алата, и мотивише ученике за учешће у школским пројектима и приредбама.	Користе музичке обрасце у певању, свирању и покрету, осмишљавају и импровизују кратке музичке целине, изражавају емоције кроз стваралаштво, сарађују у групи и учествују у креирању школских догађаја уз примену ИКТ-а.

ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ

Начин провере остварености исхода, формативно и сумативно оцењивање

ЕЛЕМЕНТИ ОЦЕНЕ И КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА (Правилник о оцењивању)		Поступак праћења и оцењивања	Инструменти за праћење напредовања	Време
А) Степен оствареност и циљева и прописаних,	- Предмет Музичка култура: Полазна основа за оцену је ученикова способност, степен спретности и умешности. Узима се у обзир и индивидуално напредовање у односу на сопствена претходна постигнућа и могућности, а нарочито се узима у обзир ангажовање ученика у наставном процесу.	-иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе - постигнућа ученика се могу оценити усменом провером,	• Евиденција : белешке о елементима за процењива	Белешке са часова

<p>односно прилагођених стандарда и исхода</p> <p>Б) Ангажовање ученика у настави</p> <p>В) Самосталност у раду</p>	<p>Критеријуми оцењивања</p> <p>Оцену одличан (5) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама; – лако логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; – показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања. <p>Оцену врло добар (4) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове; – самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; – решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; – показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања. <p>Оцену добар (3) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; – у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; – већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; – у довољној мери критички расуђује; – показује делимични степен активности и ангажовања. <p>Оцену довољан (2) добија ученик који:</p> <ul style="list-style-type: none"> – знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену; – у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; 	<p>краћим писаним проверама (до 15 минута) и проценом практичног рада и уметничког и стваралачког ангажовања</p> <p>- Главни критеријуми су начин ученичке партиципације у музичком догађају, односно да ли је у стању да прати музичко дело при слушању и како односно, да ли и како изводи и ствара музику користећи постојеће знање, степену ангажовања, уложеног труда, допринос ученика у складу са музичким могућностима</p> <p>-заједничко вредновање ученика и наставника</p> <p>- самопроцена оцене и</p>	<p>ње и оцењивање</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чек-листе са скалом процене • Протоколи посматрања • Упитници (за групни и рад у пару) <p>-Самосталност у извршавању задатака (област; скала по нивоима)</p> <p>-Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>-Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)</p>	<p>Пресек стања по класиф. периодима</p>
--	---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none">– понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;– показује мањи степен активности и ангажовања. Недовољан (1) добија ученик који: <ul style="list-style-type: none">– знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;– не изводи закључке који се заснивају на подацима;– критички не расуђује;– не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.	ангажовања од стране ученика -вођење евиденције о учешћу ученика у ваннаставним активностима		
--	---	---	--	--